

Zahtjev za prethodnu odluku koji je 29. svibnja 2023. uputio Sofijski rayonen sad (Bugarska) – „APS beta Bulgaria” EOOD, „Agentsia za kontrol na prosrocheni zadalzhenia” AD

(Predmet C-337/23, APS Beta Bulgaria und Agentsia za kontrol na prosrocheni zadalzhenia)

(2023/C 321/25)

Jezik postupka: bugarski

Sud koji je uputio zahtjev

Sofiyski rayonen sad

Tužitelji u postupcima izdavanja platnog naloga:

Tužitelji: „APS beta Bulgaria” EOOD, „Agentsia za kontrol na prosrocheni zadalzhenia” AD

Prethodna pitanja

1. Treba li članak 4. stavak 2. i članak 6. stavak 1. Direktive Vijeća 93/13/EEZ ⁽¹⁾ o nepoštenim ugovornim odredbama u potrošačkim ugovorima (Direktiva 93/13/EEZ) tumačiti na način da,

ako je ugovorom o kreditu predviđena potrošačeva obveza da sklopi ugovor o jamstvu s jamcem koji je odredio vjerovnik, sadržaj ugovora o jamstvu nije „glavni predmet” ugovora sklopljenog s tom trećom osobom, nego dio sadržaja ugovora o kreditu? Je li u tom pogledu bitno jesu li vjerovnik i jamac povezane osobe?

2. Treba li točku 1. podtočku (i) Priloga Direktivi 93/13/EEZ tumačiti na način da se,

ako je potrošač dužan osigurati jamca u okviru već sklopljenog ugovora o kreditu, pri čemu je jedna od mogućnosti da imenuje osobu koju je odredio vjerovnik, sadržaj potrošačeve obveze na temelju ugovora o jamstvu koji je sklopljen nakon dana sklapanja ugovora o kreditu smatra nejasnim jer potrošač nije mogao sâm odabrati ili predložiti osobu koju će vjerovnik odrediti kao budućeg jamca?

3. Ako je odgovor na prethodno pitanje da je predmet ugovora o jamstvu jasan, treba li točku 1. podtočke (i), (j) i (m) Priloga Direktivi 93/13/EEZ tumačiti na način da se,

ako se potrošač obvezao osigurati jamca u okviru već sklopljenog ugovora o kreditu, pri čemu je jedna od mogućnosti da imenuje osobu koju je odredio vjerovnik, sadržaj potrošačeve obveze na temelju ugovora o kreditu smatra nejasnim i da to može dovesti do ništavosti ugovora o kreditu ili pojedinih njegovih odredbi?

4. Treba li članak 4. stavak 1. Direktive 93/13/EEZ u vezi s člankom 8. Direktive 2005/29/EZ ⁽²⁾ o nepoštenoj poslovnoj praksi tumačiti na način da

je, ako osoba koja odobrava kredit zahtijeva da potrošač sklopi ugovor s osobom koju je odredio vjerovnik i koja osigurava tražbinu potonjeg prema potrošaču, uvijek riječ o iskorištavanju nepovoljnog položaja potrošača, a time i agresivnoj poslovnoj praksi?

5. U slučaju niječnog odgovora na četvrto pitanje: treba li članak 4. stavak 1. i članak 7. Direktive 93/13/EEZ u vezi s člankom 8. Direktive 2005/29/EZ o nepoštenoj poslovnoj praksi tumačiti na način da

u jednostranom sudskom postupku, kao što je postupak izdavanja platnog naloga, u kojem potrošač nije stranka, sud može dvojiti o nepoštenosti ugovorne odredbe već zbog toga što sumnja da je potrošač prihvatio tu odredbu zbog nepoštenih poslovnih prakse ili potonju treba sa sigurnošću utvrditi?

6. Treba li članak 15. stavak 2. Direktive 2008/48/EZ ⁽³⁾ o ugovorima o potrošačkim kreditima (Direktiva 2008/48/EZ) tumačiti na način da

se ta odredba primjenjuje na slučajeve u kojima je ugovor o kreditu povezan s dodatnom uslugom, odnosno davanjem jamstva treće osobe uz naknadu, i da se njome omogućuje potrošaču ne samo da ostvaruje svoja prava zbog protupravnog postupanja jamca, kao što je plaćanje nakon isteka zakonskog roka, nego i da istakne postupovne prigovore koji isključuju obvezu prema jamcu?

7. Dopušta li se člankom 15. stavkom 2. Direktive 2008/48/EZ u vezi s načelom djelotvornosti odnosno, pod pretpostavkom da ugovor o kreditu i ugovor o jamstvu predstavljaju povezane poslove, člancima 5. i 7. Direktive 93/13/EEZ u vezi s točkom 1. podtočkama (b) i (c) Priloga toj direktivi

nacionalna sudska praksa prema kojoj se jamac za ugovor povezan s ugovorom o potrošačkom kreditu, koji je od potrošača primio naknadu za osiguranje ugovora o kreditu i koji je glavnom vjerovniku platio na temelju ugovorne odredbe unatoč isteku roka iz članka 147. Zakona za zadalženijata i dogovorite (Zakon o obveznim odnosima i ugovorima), zbog čega prema sudskoj praksi dolazi do prestanka cjelokupnog jamstva, ipak može pozivati na to da su na njega prenesena prava prvotnog vjerovnika i, pozivajući se na proturječnu sudsku praksu o primjeni zakona, zahtijevati plaćanje od glavnog dužnika?

8. Treba li članak 3. točku (g) Direktive 2008/48/EZ u vezi s člankom 5. Direktive 93/13/EEZ tumačiti na način da

se u slučaju obveze sklapanja povezanog ugovora o jamstvu, koja je utvrđena ugovorom o kreditu, čime se povećava ukupan iznos kreditne obveze, efektivna kamatna stopa na temelju kredita izračunava i s obzirom na obroke uvećane za naknadu za jamstvo? Je li u tom pogledu bitno tko je odabrao jamca i je li on osoba povezana s glavnim vjerovnikom?

9. Treba li članak 10. stavak 2. točku (g) Direktive 2008/48/EZ tumačiti na način da

pogrešno navođenje efektivne kamatne stope u ugovoru o kreditu sklopljenom između prodavatelja robe ili pružatelja usluge i potrošača kao dužnika valja smatrati nepostojanjem informacija o efektivnoj kamatnoj stopi u ugovoru o kreditu i da nacionalni sud treba primijeniti pravne posljedice predviđene u nacionalnom pravu za nepostojanje informacija o efektivnoj kamatnoj stopi u ugovoru o potrošačkom kreditu? Treba li smatrati da su u odnosu na potrošača te posljedice obvezujuće i za jamca koji je platio?

10. Treba li drugu rečenicu članka 23. Direktive 2008/48/EZ tumačiti na način da

sankciju koju je nacionalni zakonodavac predvidio u obliku ništavosti ugovora o potrošačkom kreditu, u skladu s kojom treba otplatiti samo odobreni iznos glavnice, valja smatrati proporcionalnom ako efektivna kamatna stopa nije jasno navedena u ugovoru o potrošačkom kreditu jer se u njemu ne navode troškovi komercijalnog jamstva koje je odabrao vjerovnik (iako je u tekstu ugovora o kreditu navedena brojčana vrijednost efektivne kamatne stope)?

11. Treba li članak 2. stavak 2. Direktive 2009/138/EZ⁽¹⁾ o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (Direktiva 2009/138/EZ) u vezi s dijelom A točkom 14. Priloga 1. toj direktivi tumačiti na način da

profesionalno obavljanje naplatne djelatnosti kao jamca, u okviru kojeg društvo jamac u svim slučajevima neispunjenja plaća ukupan iznos kredita čiji je korisnik potrošač kao glavni dužnik, a naknada se plaća uz svaki obrok otplate kredita, neovisno o potrošačevu neispunjenju, predstavlja „djelatnost osiguranja” u smislu navedene direktive?

12. U slučaju potvrdnog odgovora na jedanaesto pitanje: treba li članak 14. stavak 1. Direktive 2009/138/EZ tumačiti na način da

osoba koja obavlja djelatnost navedenu u jedanaestom pitanju podliježe obvezi pribavljanja odobrenja za rad nacionalnih regulatornih tijela nadležnih za izdavanje odobrenja za rad osigurateljima?

⁽¹⁾ (SL 1993., L 95, str. 29.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 14., svezak 12., str. 24.)

⁽²⁾ Direktiva 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču na unutarnjem tržištu i o izmjeni Direktive Vijeća 84/450/EEZ, direktiva 97/7/EZ, 98/27/EZ i 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, kao i Uredbe (EZ) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća („Direktiva o nepoštenoj poslovnoj praksi”) Tekst značajan za EGP (SL 2005., L 149, str. 22) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 8., str. 101.)

⁽³⁾ Direktiva 2008/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o ugovorima o potrošačkim kreditima i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 87/102/EEZ (SL 2008., L 133, str. 66) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 13., str. 58.)

⁽⁴⁾ Direktiva 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (preinačeno) (Tekst značajan za EGP) (SL 2009., L 335, str. 1) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 10., str. 153.)